

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zákaz přenosu daňové povinnosti při prodeji podniku

Přechod závazků při prodeji podniku není na první pohled věcí potřebnou k zamyšlení, ale vzhledem k judikatuře soudů lze usoudit, že při prodeji podniku nelze převést veškeré závazky resp. je nutno rozlišovat mezi závazky soukromoprávní povahy a závazky veřejnoprávní povahy.

Obchodní zákoník upravuje prodej podniku resp. smlouvu o prodeji podniku v ustanovení § 476 až 488 obchodního zákoníku.

Přechod závazků při prodeji podniku není na první pohled věcí potřebnou k zamyšlení, ale vzhledem k judikatuře soudů lze usoudit, že při prodeji podniku nelze převést veškeré závazky resp. je nutno rozlišovat mezi závazky soukromoprávní povahy a závazky veřejnoprávní povahy.

Obchodní zákoník upravuje prodej podniku resp. smlouvu o prodeji podniku v ustanovení § 476 až 488 obchodního zákoníku. Právní úprava smlouvy o prodeji podniku obsahuje vzhledem k jiným smlouvám upraveným obchodním zákoníkem relativně mnoho kogentních ustanovení. Smlouva o prodeji podniku musí odpovídat základnímu ustanovení (tj. ustanovení § 476 obchodního zákoníku, které vzhledem ke kogentnímu ustanovení §269 odst. 1 obchodního zákoníku považujeme též za kogentní) a obchodní zákoník vyžaduje se pro ni písemnou formu.

V ust. § 476 odst. 1 obchodního zákoníku je stanoven typ smlouvy o prodeji podniku a jsou v něm uvedeny podstatné části této smlouvy, které musí smlouva obsahovat, aby se jednalo o tento smluvní typ a vztahovala se na ni příslušná ustanovení upravující tento smluvní typ (§ 269 odst. 1 obchodního zákoníku).

Podstatnou částí smlouvy o prodeji podniku je mj. závazek kupujícího převzít závazky prodávajícího související s podnikem. Podle § 476 odst. 1 ObchZ smlouvou o prodeji podniku se prodávající zavazuje odevzdat kupujícímu podnik a převést na něj vlastnické právo k podniku, a kupujícímu se zavazuje převzít závazky prodávajícího související s podnikem a zaplatit kupní cenu. Podle § 477 odst. 1 ObchZ na kupujícího přecházejí všechna práva a závazky, na které se prodej vztahuje. Podle odst. 3 cit. ustanovení se k přechodu závazků nevyžaduje souhlas věřitele, prodávající však ručí za splnění převedených závazků kupujícím. Podle odst. 4 cit. ustanovení je kupující povinen bez zbytečného odkladu oznámit věřitelům převzetí závazků a prodávající dlužníkům přechod pohledávek na kupujícího.

Má-li jít o smlouvu o prodeji podniku, je nezbytné, aby kupující převzal všechny závazky, které měl prodávající, a jejich rozsah je definován souvislostí s podnikáním prodávajícího.

Neobsahuje-li smlouva uvedenou podstatnou část, tj. z přechodu byly vyjmuty některé závazky, které souvisejí s podnikem, nebyla platně uzavřena smlouva o prodeji podniku, jenž je takto jako smluvní typ upravena v obchodním zákoníku.

Zvláštním typem závazků ve vztahu ke smlouvě o prodeji podniku jsou tzv. daňové povinnosti resp. poplatkové povinnosti. Daňová povinnost je povinností veřejného práva. Tato povinnost vzniká na základě skutečností stanovených zákonem. V případě zákona o daních z příjmů, zákon kogentně upravuje to, který subjekt tuto povinnost má, zatímco ust. § 45 zákona o správě daní a poplatků, zakazuje přenos daňové povinnosti, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Ust. § 477 odst. 1

obchodního zákoníku však nepředstavuje ve vztahu k § 45 zákona o správě daní a poplatků lex specialis, neboť v případě daňové povinnosti je daňový subjekt ve vztahu vůči orgánu veřejné moci, který rozhoduje o právech a povinnostech daňového subjektu.

Daňový subjekt jako subjekt veřejnoprávního vztahu není vůči orgánům veřejné moci v rovnoprávném postavení a obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí od vůle subjektu. Smlouva o prodeji podniku, respektive části podniku, je závazkovým vztahem soukromoprávní povahy, kde subjekty mají rovné postavení a podle tohoto hlediska je nutno posuzovat i charakter přecházejících práv a závazků. Smlouvou o prodeji podniku přechází závazky vzniklé ze závazkových vztahů bez ohledu na to, zda mají či nemají obchodní povahu, nepřecházejí však veřejnoprávní povinnosti.

Podle § 45 zákona o správě daní a poplatků dohody uzavřené s tím, že daňovou povinnost ponese místo daňového subjektu zcela nebo částečně jiná osoba, nejsou pro daňové řízení právně účinné, nestanoví-li zákon o správě daní a poplatků nebo zvláštní právní předpis jinak. Obchodní zákoník, který je ve vztahu k zákonu o správě daní zvláštním právním předpisem, se ve svých ustanoveních, týkajících se prodeje podniku, o daňové povinnosti nezmiňuje, a ust. § 57 odst. 3 a 4 zákona o správě daní přechod daňové povinnosti upravuje jen pro případ smrti fyzické osoby nebo případ zániku právnických osob.

Závěrem lze konstatovat, že závazky prodávajícího, které přecházejí na kupujícího při uzavření smlouvy o prodeji podniku podle § 476 a násl. ObchZ, je třeba rozumět jen závazky prodávajícího ve vztahu k subjektům soukromého práva, jež mají vůči prodávajícímu rovné postavení. Jedná se tedy o závazkové (obligační) vztahy mezi dlužníkem a věřitelem regulované ustanoveními § 488 a násl. ObčZ o závazkovém právu a ustanoveními § 261 a násl. ObchZ o obchodních závazkových vztazích. Za závazky prodávajícího ve smyslu § 476 a násl. ObchZ však nelze považovat daňové (veřejnoprávní) povinnosti prodávajícího vůči státu, který v tomto právním vztahu vystupuje vůči daňovému subjektu prostřednictvím správce daně. Daňové povinnosti prodávajícího při prodeji podniku proto na kupujícího nepřecházejí a jejich subjektem zůstává prodávající. Převod daňových povinností z daňového subjektu na jinou osobu nelze účinně sjednat v žádné smlouvě (dohodě), neboť podle § 45 zákona č. [337/1992](#) Sb. dohody uzavřené s tím, že daňovou povinnost ponese místo daňového subjektu zcela nebo částečně jiná osoba, nejsou pro daňové řízení právně účinné, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález](#)

[Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)